

Duh od zgoraj

Kruta vojna, ki je izbruhnila pred osmimi meseci, je povzročila nepopisno gorje in škodo brez števila. To je šiba, ki tepe ne samo vojskujoče se države, marveč tudi druge narode z rastočimi nevarnostmi, ki groze več ali manj vsem evropskim narodom. Sredi vojne vihere stoji razmišljajoči človeški duh, ki se trudi razvozljati vzrok in smisel sedanje vojne. Določnega, povsem zadovoljivega odgovora na to vprašanje ne more dati, ker ne more prodreti v tajnosti božje previdnosti. Toliko pa more v pojasnilo ugotoviti, da je to zlo zakrivila zloraba človeške volje. Sv. Jakobom bi mogli nasloviti na ljudi sedanosti vprašanje: »Od kod boji in od kod prepri med vami? Ali ne od tod: iz vašega poželenja, ki se vojskuje v vaših udih? Poželite, pa nimate. Ubijate in se trudite, pa ne morete dobiti. Borite se in se vojskujete, pa nimate.« (Jak 4, 1. 2.)

Povsod vlada pomanjkanje vere. V nekaterih državah je zavladalo popolno brezboštvo in poganstvo. Ljudje se nočejo pokoriti Bogu in njegovim zapovedim. Mesto pravstvenega, iz Boga izvirajočega reda hočejo postaviti svoj red, ki je zasnovan na pravicah človeka in naroda. Toda iz teh »nemilostljivih« in »neoskrbljenih« človeških pravic se je razvilo tlačenje in izkoriščanje ljudi, kakor ga ni bilo nikdar na svetu. Iz splošnega človekoljubja se je razvilo smrtno sovraštvo med narodi in ledenomrzla sebičnost in poželjivost. Kultura in omika se je sprevrgla v brezsrčnost in surovost, ki ji ni primere. Neomejena svoboda se je izmaličila v nečuvstvo suženjstvo držav in narodov. Brezmejne razvojne možnosti, o katerih je prej sanjal svet brez Boga, so dovedle do sedanje vojne. Tolikokrat obljubljena in napovedana sreča je dozorela v bedo in

stisko, kri in solze. Uresničuje se znana beseda sv. pisma: »Pravičnost povzdigne narod; greh pa naredi ljudstva nesrečna.« (Preg 14, 34.)

Takšna je sodba Svetega Duha, ki je početnik naše vere. V duhu te vere nam tudi vziče spoznanje o smislu tako velike nesreče, kakor je vojna. Vojna je gigantsko uničevanje in rušenje. Toda iz razvalin vzraste novo življenje. Tudi na duhovnem in moralnem področju se pričakuje prepotrebna obnova. Kako dolgo bo še trajalo, da se bodo ljudstva vzdramila iz dosedanje omotice in bodo narodi spoznali, da je njihova dosedanja pot bila zgrešena? To sam Bog ve, ki drži svet na svojih dlaneh in nosi v svojih rokah usodo narodov. Bog je svet ustvaril ne v 24 urah in ne v enem tednu po človeškem časovnem merilu, marveč v prav dolgem razdobju. Tudi za preustvaritev in preureditev moralnega sveta: ljudi in narodov, je potrebna daljša doba. Dozdeva se, da svetovna vojna (1914—1918) v to svrhu ni zadostovala. Človeštvo je moralo v novo težko preizkušnjo. Najboljši Tolažnik, kakor Cerkev proslavlja Sv. Duha v spevu o binkoštnih praznikih, nam narekuje upanje, da bo iz morja krvi, solz in trpljenja vzniknil nov svet, ki bo v njem vladala pravičnost za vse: za poedince in vse narode, velike, male in najmanjše, in bo medsebojne odnose oplemenitila in utrdila ljubezen.

Binkoštni prazniki objasnjujejo in očitujejo delovanje Sv. Duha v svetu, v Cerkvi in v posameznih ljudeh. Sonce se zrcali v valovih morja prav tako, kakor v mali rosnii kapljici, ki se drži spomladne cvetke. Tako se tudi Sv. Duh, nebeško sonce, zrcali v veliki Cerkvi božji in tudi v srcih posameznih vernikov. Iz

njega izvira, kakor poudarja Cerkev v binkoštnem spevu, luč za srca, tolažba za dušo, okrepitev v življenju, mir v napornem delu, okrepitev v vročem boju, uteha v trpljenju. Duh od zgoraj, kako ožarja s svojo milostjo brigo in delo očeta, ki v težkih današnjih prilikah z velikim naporom oskrbuje svojo družino s tem, kar ji je potrebno za prehrano in obleko. Tudi mati potrebuje milostne pomoči od zgoraj. Težak je njen poklic. Od nje je v največji meri odvisno, da sveti ogenj religije ne ugasne na domačem ognjišču. Darov Sv. Duha je zlasti potrebna mladina, da se reši velikih sodobnih nevarnosti zmot, laži, zapeljivanja in pohujševanja, da usmeri svoje korake v pravo življenjsko pot, na kateri ne raste samo po telesu, marveč se tudi uvršča v duhu in napreduje v srcu in volji.

Lepo je sonce, če z nebesnega svoda pošilja svojo zlato luč na njive in livade. V temne kote gozda pa njegova luč ne more prodreti. Tako je tudi z Duhom od zgoraj, ki je »luč naših src«. Kakor v žaru sonca v vinogradu zažari grozd, vzcveti lilija in roza razširi svoj vonj, tako pod vplivom razsvetljujočih in ogrevajočih žarkov luči z nebes vzcveti ter se okrepi krepost mladine, ljubezen matere in moč očeta. Žal ne more ta luč prodreti v srca vseh. Mnogo jih je, ki ne slišijo angelskega speva o božičnih praznikih, ne zmagovalno-veličastne velikonočne Aleluje, ne prijazno vabečih binkoštnih zvonov. Kako drugačno bi bilo njihovo življenje, če bi se dali voditi od božjega duha ter krepiti od božje moči. Življenjska pot je osobito v sedanjem času prav težka, in mnogo jih je, ki so na njej že opešali, drugim pa ta nevarnost preti. Naj bi vsi postali deležni nebeskega daru moči!

Narodno gospodarstvo in narodna zavednost

Malo je narodov, ki bi bili izpostavljeni tako težkim preizkušnjam kot slovenski narod. Posebno v današnjih časih se znova in z vso ostrino postavlja vprašanje njegove nadaljnje usode, njegovega obstanka. Sedanjost namreč ni naklonjena načelu narodne samoodločbe in zato je usoda manjših narodov negotova. Da pa bomo v teh težkih časih vzdržali, je potrebno bolj kot kdaj koli prej skrbeti za dvig narodne zavednosti, ki pa mora sloneti na močnem in dobro vodenem narodnem gospodarstvu.

Kjer dobro — tam domovina?

Vzrok, da vzgoja k narodni zavednosti ni šla vzporedno z narodnim gospodarstvom, na katerega bi se bila morala naslanjati, je v liberalnem nauku, ki je učil, da kjer je dobro, tam je domovina. S tem naukom, ki je sad francoske revolucije (1789), je prekrášeno vse današnje javno in zasebno življenje. Sporedno z liberalnim naukom gre komunistični nauk, ki postavlja za vir vsega le delo. Geslo komunistov je sledeče: Kaj me briga domovina, glavno je, da imam kruh in delo. Ta gesla so danes povsod na dnevnem redu, vsakemu stoje pred očmi kot varljiva vaba, kot podoba iz sanj. Posledica tega je, da se iz dneva v dan več število onih, ki dajo, ali so vsaj pripravljeni dati za posvetno dobro življenje, svojo narodnost, vero in vse, kar je lenega in dobrega.

Kakšne so posledice tega mišljenja?

V Italiji in Nemčiji sta Mussolini in Hitler miselnost ljudi za dobrim, udobnim življenjem, ki ni imelo prave domovinske podlage, združila z močno narodno zavednostjo. Posebno v Nemčiji so poudarjali, da bo Nemcem le tedaj dobro šlo, če bodo narodno za-

vedni, če bodo držali skupaj, kajti v skupnosti, kateri se je treba podrediti, bodo močni dovolj.

Močan si, o slovenski narod! Tisoč in pet sto let krvaviš, izkravavel nisi! Narod-mehkužnik bi dušo izdihnil — ti pa, tisočkrat ranjen, komaj zmaješ z ramami... Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne (Ivan Cankar.)

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavia«, ki se dobi za 2 din v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

V svobodi je še marsikatero ljudstvo mislilo, da mu bo v okviru velikih narodov možen vsaj boljši gospodarski obstoj, če bodo že morda v narodnostnem oziru na slabšem. Toda ostala je neizpodbitna resnica, da je

domače narodno gospodarstvo zlata vredno, pa čeprav je skromno. Ljudstva, ki so v današnjih časih izkusila na lastni koži zaščito tujih, velikih narodov, so sprevidela, da igrajo — predvsem kar se tiče gospodarskega življenja — podrejeno, neodločujočo vlogo in da se jim — kar se tiče gospodarskega življenja in uživanja dobrot, po katerih so hrepenela — godi tisočkrat slabše, kot se jim je godilo prej v okviru domačega, čeprav skromnega gospodarskega življenja.

Zadovoljni bodimo s tem, kar imamo!

Na zgledu drugih lahko Slovenci vidimo, kako je, če človek pri tujcu išče to, kar si na lastni zemlji in v skupnosti z lastnimi

brati po jeziku in veri ni znal ustvariti. Vsi taki so doslej izgubili še to, kar so imeli prej. Zato bodimo vsaj mi pametnejši ter se zadovoljimo s tem, kar imamo! Če si sami na lastni zemlji in pri pomoči bratov po krvi in veri nismo mogli ustvariti tistega prijetnega življenja, po katerem hrepenimo, nam bo to pod tujim gospodarjem, ki bo skrbel le za svoje lastno dobro, še tisočkrat težje. Zato naj ne bo med nami Slovenci človeka, ki bi za svoje osebne trenutne koristi iskal pri tujcu to, česar mu domačija ni mogla dati. Ako se pa najde taka duša, jo naj narod izvrže iz svoje srede brez ozira na njegov položaj, kajti tak človek ni vreden, da je sin slovenske matere!

Pokažimo svojo življenjsko silo!

Pri težnji za ustvaritev boljšega življenja se naši ljudje le preradi naslanjajo na druge. Žive v prepričanju, da je edino tujec zmožen ustvarjati gospodarske dobrine. Tega prepričanja, ki izvira še iz prejšnjih časov, ko smo bili pod tujo oblastjo, se moramo enkrat za vselej otresti! Dokazano je, da naši ljudje po svojih zmožnostih daleko prekašajo tujce. Če bomo zmožnosti naših ljudi, ki jih navdaja še topla ljubezen do našega naroda, uporabili v našo gospodarsko korist, bomo ustvarili mnogo več, kot bi to mogli pod še tako brihtnimi tujci. V ta namen je pa potrebno najprej vse tujce, ki še danes sede na mnogih važnih mestih, brezpogojno odstraniti ter postaviti na njihova mesta ljudi naše krvi. Prav tako je nujno potrebno, da se pri vseh, tudi uradniških mestih, napravi pregled, kajti tudi tu je mnogo takih, ki imajo za tujerodce velike simpatije pa uživajo večjo zaščito kot pristno naši ljudje. Šele, ko bo to opravljeno,